

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 290/2014
03.06.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Биљане Синановић, Веска Крстајића и Зорана Таталовића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног С.Т., због продуженог кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног С.Т., адвоката М.И., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Ваљеву К број 43/13 од 23.09.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 6264/13 од 24.12.2013. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП-а, дана 03.06.2014. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног С.Т., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Ваљеву К број 43/13 од 23.09.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 6264/13 од 24.12.2013. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ваљеву К број 43/13 од 23.09.2013. године, окривљени С.Т. оглашен је кривим због продуженог кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. и 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 10 година. Окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 32.600,00 динара и на име паушала износ од 20.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења, те је одлучено да трошкови пуномоћника оштећене М.Б. у износу од 264.000,00 динара падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 6264/13 од 24.12.2013. године усвајањем жалбе браниоца окривљеног преиначена је првостепена пресуда у погледу правне оцене дела и одлуке о казни тако што је другостепени суд кривично-правне радње окривљеног за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, правно квалификовао као продужено кривично дело обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ-а и осудио га на казну затвора у трајању од осам година, док је жалбу браниоца

окривљеног у преосталом делу одбио као неосновану, а првостепену пресуду потврдио.

Против ових пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног адвокат М.И., због повреде закона из члана 485. став 4. у вези става 2. у вези става 1. тачка 1. у вези члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП-а у вези члана 95. став 4. (раније важећег члана 99. ЗКП-а) у вези са чланом 94. став 1. тачка 2. (раније важећег члана 98. став 1. тачка 2. ЗКП-а), због повреде закона из члана 485. став 4. у вези члана 439. тачка 1. у вези члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ-а и повреде закона из члана 485. став 4. у вези става 2. у вези става 1. тачка 1. ЗКП-а јер је на чињенично стање утврђено у правноснажној одлуци погрешно примењен закон са предлогом да Врховни касациони суд преиначи ове пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе за ово предметно кривично дело или их укине а предмет врати апелационом суду на поновно одлучивање и да у складу са чланом 488. став 3. ЗКП-а одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи.

Врховни касациони суд је доставио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сматрајући да присуство Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног не би било од значаја за доношење одлуке, због чега их није обавестио о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП-а.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП-а, на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву уз примену члана 604. ЗКП-а, у односу на првостепену пресуду, нашао:

Бранилац окривљеног С.Т. у захтеву за заштиту законитости наводи да је нижестепеним пресудама учињена повреда закона из члана 485. став 4. ЗКП-а у вези члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП-а у вези члана 95. став 4. ЗКП-а (раније важећег члана 99. ЗКП-а) у вези члана 94. став 1. тачка 2. (раније важећи члан 98. став 2. ЗКП-а) тиме што се ове пресуде заснивају на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда не може заснивати и то на исказу оштећене М.Б. саслушане у својству сведока која претходно сходно члану 98. став 1. тачка 2. тада важећег ЗКП-а (члан 94. став 1. тачка 2), с`обзиром на степен тазбинског сродства са окривљеним, није упозорена у складу са одредбом тада важећег члана 99. ЗКП-а, да у конкретном случају не мора сведочити.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване. Наиме, тачно је да је на главном претресу оштећена малолетна, сада пунолетна М.Б. саслушана у својству сведока а да претходно није у складу са одредбама члана 98. став 1. тачка 2. раније важећег ЗКП-а, с`обзиром на степен тазбинског сродства, упозорена да не мора да сведочи. Међутим, по налажењу овог суда, наведена повреда одредаба кривичног поступка је сада прописана као процесна повреда релативног карактера, у смислу члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП-а, а из списка предмета је очигледно, с`обзиром на друге доказе, да би и без исказа оштећене саслушане у својству сведока била донесена иста

пресуда па је с`тога наведени доказ без утицаја на законитост и правилност побијаних пресуда.

Захтевом браниоца окривљеног првостепена и другостепена пресуда се побијају и због повреде закона из члана 485. став 4. у вези члана 439. тачка 1. ЗКП-а наводима да дело за које је окривљени оптужен односно за које је осуђен правноснажном пресудом није кривично дело са образложењем да је за постојање кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ-а неопходно да се ради о малолетном оштећеном лицу као и да је то исто лице поверено ради учења, васпитавања, старања или неге другом лицу, односно извршиоцу наведеног кривичног дела који злоупотребом свог положаја или овлашћења, конкретно положаја очуха, врши обљубу или са њом изједначен чин. Како ни једном формалном одлуком, па ни одлуком Центра за социјални рад, окривљеном С.Т. оштећена није поверена на негу, старање и васпитање, то се самим тим, према наводима захтева, у радњама окривљеног не стичу законска обележја предметног кривичног дела, па је нижестепеним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1. ЗКП-а.

Међутим, Врховни касациони суд налази да су изнети наводи захтева неосновани, јер из чињеничног описа датог у изреци првостепене пресуде произлазе сва законска обележја продуженог кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. Кривичног законика за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом. У вези са тим за законско обележје предметног кривичног дела, а насупротив наводима захтева, није чињеница да је малолетно оштећено лице поверено учиниоцу кривичног дела на основу формалне одлуке надлежног органа, већ је довољно да је малолетник извршиоцу предметног кривичног дела фактички поверен да се о њему брине. У конкретном случају, из списка предмета произлази да су одлуком Центра за социјални рад у Обреновцу оштећена и њен брат измештени из породице оца, те да је малолетна оштећена прешла да живи у породично домаћинство са својом мајком која је засновала брачну заједницу са окривљеним, од када је оштећена и фактички поверена окривљеном као очуху на бригу и старање, па су наводи захтева браниоца окривљеног да у радњама окривљеног нема законских обележја кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ-а оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног указује да је наведеним пресудама на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 439. тачка 1. ЗКП-а и тиме што је окривљени оглашен кривим за квалификовани облик кривичног дела обљуба злоупотребом положаја из члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ-а, иако су и првостепени и другостепени суд у својим пресудама утврдили чињеницу да је оштећена у периоду који је означен као време извршења кривичног дела у изреци првостепене пресуде, односно дана 09.02.2009. године постала пунолетна и да је у таквом статусу била до краја истог периода односно до априла 2011. године и да је самим тим престало да постоји квалификаторно обележје овог кривичног дела. Наиме, иако је тачан навод захтева браниоца да је оштећена у току 2009. године постала пунолетна, која околност, по оцени овога суда, не доводи у питање правну квалификацију дела окривљеног према одредби

члана 181. став 4. у вези става 2. у вези члана 61. Кривичног законика, имајући у виду одредбу члана 61. став 4. ЗКП-а, која прописује да ће се, ако продужено кривично дело обухвата лакше и теже облике истог дела, сматрати да је продуженим кривичним делом учињен најтежи облик од учињених дела. Ово с`тога што је време извршења кривичног дела опредељено као „... од неутврђеног дана у јесен 2006. године ...“ када је оштећена несумњиво била малолетна.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП-а одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Весна Веселиновић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Јанко Лазаревић, с.р.**